

Protocol de protecció integral a la infància i l'adolescència davant les violències en l'àmbit esportiu

ÍNDEX

1. Presentació
2. Marc legal
3. Objectius
4. Accions preventives
5. Procediment d'actuació
6. Delegat/da de prevenció de violències
7. Decàleg
8. Situacions a identificar
9. Document de compromís

1. PRESENTACIÓ

El Protocol de protecció integral a la infància i l'adolescència davant les violències en l'àmbit esportiu és un document elaborat per un equip multidisciplinari. S'ha redactat tenint en compte la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència, el Protocol marc de protecció d'infants i adolescents davant les violències en l'àmbit esportiu de la Generalitat de Catalunya i els continguts del curs de prevenció, detecció i intervenció en casos de discriminació, assetjament o abús en entitats esportives.

La finalitat del document és protegir la infància i l'adolescència i garantir-ne els drets.

2. MARC LEGAL

La Llei orgànica 8/2021 estableix mesures de protecció, detecció precoç, assistència, restitució dels drets vulnerats i recuperació de les víctimes. Garanteix el dret dels infants i adolescents a no ser objecte de cap forma de violència i adopta un enfocament integral de prevenció, educació i sensibilització.

3. OBJECTIUS

- Garantir el benestar dels esportistes i de qualsevol persona vinculada al club.
- Establir pautes d'actuació per a la prevenció, detecció i intervenció davant situacions de violència.

4. ACCIONS PREVENTIVES

Abans de la incorporació:

1. Sol·licitar el certificat negatiu de delictes de naturalesa sexual.
2. Sol·licitar referències d'altres clubs esportius.

Durant l'activitat:

1. Garantir el coneixement del protocol.
2. Oferir formació contínua.
3. Fer un seguiment trimestral del benestar.
4. Establir un canal segur i confidencial de comunicació.
5. Crear un equip de supervisió per detectar conductes inapropiades.

Exemples de conductes a detectar:

- Consignes inapropiades.
- Llenguatge verbal i no verbal discriminatori.
- Conductes desagradables de familiars.

5. PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ

Qualsevol membre de l'entitat que hagi presenciat o patit una possible situació d'assetjament o violència haurà de comunicar-ho.

1) Via interna:

- a) El procediment també es podrà iniciar mitjançant la comunicació realitzada per qualsevol integrant de l'entitat que tingui coneixement dels fets o comportaments.
- b) Les reunions se celebraran en espais que garanteixin la confidencialitat i vetllin per la comoditat de la persona que denunciï una situació de conflicte, abús, discriminació o violència.

Recomanacions davant una revelació:

- Conductes adequades davant una revelació:

✓ **Creure l'infant o adolescent.**

"Em sap greu que t'hagi passat això. Gràcies per compartir-ho"

✓ **La responsabilitat és de qui agredeix.**

"No és culpa teva. No tens res de què avergonyir-te"

✓ **Mantenir la calma.**

✓ **Orientar l'atenció cap a una possible solució.**

"Has estat molt valent/a explicant-m'ho. Farem X, Y i Z i intentarem que això no torni a passar"

- Conductes inadequades davant una revelació:

✗ **Dubtar de l'abús o negar-lo.**

"Segur que va ser així? No t'ho hauràs inventat?"

✗ **Culpar el menor de l'abús.**

"Per què no te'n vas anar? Per què no vas dir que no?"

✗ Reaccionar amb alarma o dramatisme.

✗ Restringir les seves activitats habituals.

✗ Reproduir patrons de conducta similars als de l'agressor.

✗ Prometre allò que no es pot complir.

2) Via externa: (en casos extrems):

a) Via de conciliació: Tribunal Laboral de Catalunya.

b) Via administrativa: Inspecció de Treball o altres institucions competents.

c) La resolució judicial es podrà tramitar per la jurisdicció social o per la jurisdicció penal, en aquells casos en què s'hagi produït una situació d'assetjament d'especial gravetat, amb intimidació o agressions físiques.

6. DELEGAT/DA DE PREVENCIÓ DE VIOLÈNCIES (coordinador/a de convivència)

La persona que exerceixi el càrrec de coordinador/a de convivència haurà de vetllar per garantir un entorn esportiu segur, inclusiu i respectuós, adoptant les mesures necessàries i mantenint una coordinació activa amb el comitè assessor.

Les seves funcions principals són:

1. Aplicar els protocols de prevenció amb l'objectiu d'evitar qualsevol tipus de situació violenta.
2. Implementar els protocols de protecció en l'àmbit esportiu i de lleure per garantir la seguretat i el benestar de les persones menors d'edat.
3. Establir un canal accessible i eficaç per comunicar situacions de conflicte, com ara violència sexual, assetjament o discriminació.
4. Actuar sempre amb respecte, discreció, confidencialitat i transparència en la gestió dels casos.
5. Impulsar accions i mesures que garanteixin una pràctica esportiva segura i lliure d'actituds discriminatòries.

Coordinador de convivència: Jordi Gelis Bartrina (gelisbartrinaj@gmail.com)

Comitè assessor: directors esportius i psicòloga de la Fundació.

7. DECÀLEG

1. Prendre consciència que les pròpies actuacions, com a membres del Bàsquet Girona, tenen un impacte directe en la imatge del club i en les persones que en formen part, fet que comporta una responsabilitat.
2. Establir un vincle amb el jugador o la jugadora que garanteixi un tracte igualitari, respectuós, digne, segur, just i no discriminatori. Totes les activitats desenvolupades hauran de tenir una base formativa i coeducativa.
3. Respectar l'autonomia física i emocional dels infants i adolescents.
4. Informar immediatament de qualsevol situació de violència percebuda que pugui posar en risc la relació d'igualtat.
5. Fer les converses o entrevistes individuals en espais específicament destinats a aquesta finalitat (instal·lacions d'ús del club) i que siguin visibles des de l'exterior. Treballar, sempre que sigui possible, en parelles pedagògiques, de manera que la tasca educativa en l'àmbit esportiu no recaigui exclusivament en una sola persona.

6. Garantir que, en les sessions de fisioteràpia o preparació física, s'expliqui prèviament al menor la finalitat de l'activitat, especialment en aquells casos que impliquin contacte físic.

7. Vetllar perquè tot el personal estigui informat sobre l'ús adequat de les xarxes socials, d'acord amb el document «Recomanacions per a una comunicació responsable i ètica a les xarxes socials».

8. Les autoritzacions o informacions rellevants s'hauran de lliurar per escrit, ja que tindran més validesa i força legal. No es consideraran vàlids els acords verbals ni les comunicacions telefòniques.

9. Prohibir el transport de jugadors o jugadores en vehicles particulars durant els desplaçaments a partits o entrenaments.

10. Revisar els possibles riscos i establir mesures de protecció abans de dur a terme noves activitats com campus, tornejos, estades o altres esdeveniments.

8. SITUACIONS A IDENTIFICAR

Faltes lleus:

- Comentaris, preguntes o bromes fora de lloc.

“Hem de distingir entre el que és una broma i el que és fer mal. Si riem tots, potser és el primer. Si uns riuen i altres pateixen, deixa de ser una broma.” César Bona.

Faltes greus:

- Comentaris ofensius continuats.

- Contacte per xarxes socials amb menors.

- Comentaris masclistes, homòfobs o xenòfobs.

- Promoció d'hàbits poc saludables.

- Compartir espais a soles amb un menor.

Faltes molt greus:

- Assetjament i intimidació.

- Tocaments.

- Entrar als vestidors durant les dutxes.

- Difusió d'imatges sense autorització.

Definicions:

Assetjament: comportaments o conductes destinats a crear un entorn hostil,

degradant i ofensiu per a la persona que n'és objecte, atemptant contra la seva dignitat, honor, intimitat i integritat física i moral, així com contra el seu dret a la no-discriminació. Podem trobar-nos amb situacions d'assetjament psicològic, sexual, per raó de sexe, per raó d'orientació sexual, entre d'altres.

Discriminació: la discriminació és qualsevol perjudici, maltractament, ofensa, exclusió o restricció que s'exerceix sobre una persona o un grup de persones a causa d'alguna característica específica, com l'edat, l'origen, l'ètnia, el sexe o gènere, l'orientació sexual, la religió, la ideologia, l'aparença, les capacitats, l'activitat política o sindical, entre d'altres.

Abús: l'abús o maltractament consisteix en l'acció o l'efecte de perjudicar una persona o un grup de persones, motivat per un sentiment de superioritat o per disposar de més poder o autoritat. L'abús també inclou l'engany o la submissió quan existeix una relació basada en una expectativa de confiança dipositada en l'altra persona.

Violència: segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS), la violència és l'ús intencionat de la força física o del poder, ja sigui en forma d'amenaça o de fet, contra un mateix, una altra persona, un grup o una comunitat, que tingui com a conseqüència, o sigui molt probable que tingui com a conseqüència, un traumatisme, la mort, danys psicològics, problemes de desenvolupament o privacions.

Racisme: el racisme consisteix a creure que les persones de diferents ètnies tenen un valor diferent i que aquestes diferències es poden classificar jeràrquicament en detriment de les considerades de menor valor, generant un avantatge econòmic, polític i social per a un grup de persones en relació amb altres. Generalment, sol estar relacionat amb l'etnocentrisme i el xovinisme cultural. El racisme sol aplicar-se a les accions d'un grup dominant sobre altres dins d'una societat i, al llarg de la història, ha servit per justificar l'imperialisme, l'esclavitud i el genocidi de pobles sencers.

Bones pràctiques: conjunt d'actuacions exemplars impulsades per una entitat o institució, l'objectiu de les quals és millorar de manera significativa una situació insatisfactòria en el seu àmbit d'actuació i que poden ser reproduïdes per altres entitats o institucions.

Prevenció: mesura o disposició que s'adopta de manera anticipada per evitar un dany o un perill.

Protocol de prevenció: conjunt d'instruccions i accions que s'han de desplegar amb la finalitat de detectar situacions d'abús o violència per evitar o reduir-ne la materialització.

Protocol d'actuació: conjunt d'instruccions i accions que s'han de desplegar per gestionar les situacions d'abús o violència que es presentin en el si de l'entitat, amb la finalitat d'emprendre les accions legals que corresponguin i protegir la víctima.

Conflicte: situació de desacord, tensió o enfrontament que es produeix entre dues o més persones, grups o col·lectius com a resultat de diferències d'interessos, valors, opinions o necessitats. Els conflictes es poden manifestar de manera explícita o latent i, si no es gestionen adequadament, poden afectar negativament la convivència, el respecte mutu i el bon funcionament de l'entorn. Una de les vies recomanades per resoldre'ls és la mediació, un procés estructurat i voluntari que facilita el diàleg i l'acord entre les parts implicades.

9. DOCUMENT DE COMPROMÍS OFICIAL PER ALS ENTRENADORS/ES DE LA FUNDACIÓ BÀSQUET GIRONA

1. Objecte del document

Aquest document té com a objectiu formalitzar el compromís dels entrenadors/es del club de respectar i complir el protocol de prevenció, detecció i actuació en casos de delictes sexuals, amb la finalitat de garantir un entorn segur i saludable per a tots els membres de l'entitat.

2. Principis generals

Com a entrenador/a del club, em comprometo a:

- Respectar els drets fonamentals de totes les persones, independentment de la seva edat, gènere, orientació sexual, origen o qualsevol altra circumstància personal o social.
- Promoure un entorn de respecte mutu, seguretat i benestar per a tots els membres del club, especialment per als menors d'edat.
- Conèixer, respectar i aplicar el protocol del club relatiu a la prevenció de delictes sexuals, inclosos els procediments establerts per a la notificació i gestió de qualsevol incident.

3. Obligacions específiques

Com a part del meu compromís, assumeixo les obligacions següents:

- **Formació:** Participar en totes les sessions de formació obligatòries que el club organitzi en matèria de protecció de menors i prevenció de delictes sexuals.
- **Actuació responsable:** No tolerar comportaments, llenguatge o actituds inadequades sota cap circumstància i informar immediatament el responsable designat pel club de qualsevol sospita o incident.
- **Confidencialitat:** Gestionar amb discreció i responsabilitat qualsevol informació sensible relacionada amb possibles incidents, garantint el dret a la privacitat de totes les persones implicades.

4. Conseqüències de l'incompliment

L'incompliment d'aquest compromís podrà donar lloc a sancions disciplinàries per part del club, incloent-hi la suspensió o la finalització de la meva vinculació amb l'entitat, sense perjudici de les accions legals que puguin correspondre.

5. Declaració i signatura

Declaro haver llegit i comprès el contingut d'aquest document, així com el protocol del club en matèria de prevenció de delictes sexuals, i em comprometo a complir-los de manera estricta.

Nom i cognoms de l'entrenador/a:	Nom i cognoms del responsable designat
DNI o passaport:	DNI o passaport:
Data:	Data:
Signatura	Signatura
	Segell de la Fundació Bàsquet Girona